

Válaszok a 2004. március 22-én kelt, 11.599/2004. számú minisztériumi körlevélre érkezett intézményi észrevételekre.

Tisztelt Kollégák!

Dr. Mang Béla helyettes államtitkár úr kiadásával eljuttattuk Önökhöz azt a körlevelet és csatolt mellékleteit, amely az oklevélmelléklet kiadásával kapcsolatos feladatokról adott tájékoztatást. A levélben foglaltakhoz 28 intézmény illetve kar küldött észrevételeket, amelyekért ezúton mondunk köszönetet.

Az észrevételeket az elmúlt hetek során feldolgoztuk, és azokra, amelyek választ kívántak, az alábbiakban reagálunk. A további véleményeket, javaslatokat felhasználtuk az oklevélmelléklet kiadásához összeállított segédanyagok pontosításához, kiegészítéséhez. Az átdolgozott anyagokat az alábbiakban szintén közzé tesszük.

Az oklevélmelléklet kiadásának előkészítésével foglalkozó szakértők (Bruhács Tamás, Juhász Júlia, Kollár István, Réffy József, Vargha Márton) nevében:

Budapest, 2004. július 22.

Dr. Kissné Pap Margit
vezető főtanácsos

I.

Válaszok az informatikai jellegű kérdésekre és néhány egyéb felvetésre

1. **Mikorra készülnek el, és hogyan illeszkednek az oklevélmelléklet kiállításához használt informatikai programok?**
 - A **Neptun rendszer** - a magyar mellett - már az angol nyelvű adatok adatbázisba való bevitelének lehetőségét is tartalmazza. Azokat az információkat viszont (pl. intézményhez és szakhoz tartozó adatok), amelyeknek az adatbázisba való bevitele nem biztosított, legyenek szívesek külön állományban (lehetőleg Word-ben) összegyűjteni.
 - Információink szerint mostanra az **ETR program** adatbázisába is betáplálhatók a magyar nyelvű oklevélmellékletre szükséges adatok. Az angol nyelvű melléklet adatainak beviteléhez szükséges informatikai feltételek legkésőbb július végére jönnek létre. Az új program letöltésének lehetőségét a felsőoktatási intézmények számára biztosítjuk.
 - Az **oklevélmelléklet szerkesztésére és kinyomtatására** alkalmas informatikai program kidolgozása a befejezéshez közeledik; kipróbálása ezt követően várható; a tesztelés után – amint lehet – elérhetővé tesszük valamennyi felsőoktatási intézmény számára. Az első tesztek júliusban várhatók; egy korlátozottan hozzáférhető, úgynevezett „beta” változat kipróbálását szeptemberre tervezzük.
 - A **Neptun rendszerben** lévő hallgatói adatok XML fájlba történő kiemelésének informatikai feltételeit, a fejlesztést végző SDA Stúdió Kft. várhatóan július végére teremti meg. Erre, az oklevélmellékletet szerkesztő-nyomtató program használatának megkezdésével egyidejűleg lesz szükség.
 - Az ETR-ben lévő hallgatói adatok XML fájlba történő importálásának lehetősége várhatóan július végére valósul meg. Erre is az oklevélmellékletet szerkesztő-nyomtató program használatának megkezdésével egyidejűleg lesz szükség.

2. Mi a teendője azoknak az intézményeknek, amelyek nem a NEPTUN és az ETR rendszert használják?

Az oklevélmellékletet szerkesztő-nyomtató program az XML fájlba kivont adatokat dolgozza fel, amelyet a saját nyilvántartó rendszerből is ki lehet fejleszteni. A leírást a fejlesztéshez valamennyi, azt igénylő felsőoktatási intézmény rendelkezésére bocsátjuk. Ha a fejlesztés nem oldható meg, akkor a kézi szerkesztést tartjuk a legcélszerűbbnek, a szerkesztő-nyomtató program segítségével.

3. Milyen legyen az oklevélmelléklet formátuma, külső megjelenése?

Az oklevélmelléklet külső megjelenését, formátumát a nyomdai előállítású oklevélmelléklet nyomtatvány és a nyomtatóprogram által rákerülő nyomtatás határozza meg.

Az oklevélmelléklet-nyomtatvány két részből áll: **borítólapból (dosszié) és belső lapokból.**

A **borítólap** várhatóan 300 grammos törtfehér kartonlapból készül, B/3-as méretben, megfelelő nagyságúra vágva. A borítólapon a következők láthatók:

- a dokumentum neve magyarul és angolul (Oklevélmelléklet, Diploma Supplement), díszes betűtípussal szedve,
- a magyar címer nyomata,
- az oklevélmelléklet tulajdonosának neve, amely a belső lapról olvasható le, a borítólapon vágott téglalap alakú „ablakon” keresztül,
- a borító hátsó lapján két kör alakú kivágás készül, ahová nemzeti színű szalaggal beköthetők a belső lapok.

A borítólapba átlagban 3 darab A/4-es méretű, 100 grammos, törtfehér alapszínű, kétoldalas nyomású **belső lap** kerül. A belső lapon a következők láthatók:

- két kör alakú kivágás, ahol a lapok összefűzhetők és beköthetők a borítólapba,
- vízjel oklevélmelléklet szöveggel,
- az oldalakon egyedi sorszámozás piros színnel,
- a lapok minden oldalán keretnyomás, a keret vastagsága 0,4cm; a keret a kötési oldalon a lapszéltől 2 cm-re, a többi oldalon 1-1 cm-re helyezkedik el.

A **nyomtató programot** fejlesztő SDA Stúdió Kft. a fenti formátumú nyomtatványhoz igazodva alakítja ki a nyomtató programot. A nyomtatási tükör margója a kötési oldalon 3 cm, a többi oldalon 2-2 cm lesz. A nyomtató program tartalmi szempontból 2004. március 22-én kelt, 11.599/2004. számú minisztériumi körlevél 1. számú mellékletében foglaltakat tartalmazza.

4. A felsőoktatási intézmények részéről kik hitelesítsék az oklevélmellékletet?

Ezt az Oktatási Minisztérium nem kívánja meghatározni. Javaslatunk az, hogy mivel az oklevélmelléklet nem közokirat, a dékáni hivatal vagy a tanulmányi hivatal vezetője, esetleg más, az oktatási adminisztrációval közvetlenül foglalkozó, felelős személy végezze a hitelesítést. Az intézményi javaslatokban szereplő megoldást, vagyis a rektorhelyettesek megbízását, nem tartjuk indokoltnak.

II.

Válaszok a körlevél 4-6. számú mellékleteihez érkezett észrevételekre

1. A főiskolai és egyetemi szintű szakok listájában a **szakok angol elnevezésére** tettünk ajánlásokat. A szak nevéől elvileg eltérő fogalom az elnyerhető szakképzettség megnevezése. Mi tehát a mellékletekben a szak nevét tüntettük fel. Egyes esetekben a szaknév és a szakképzettség neve magyarul igen kis mértékben tér el. Ilyen például a következő: a szak megnevezése:

vegyésmérnöki, a szakképzettség megnevezése: vegyésmérnök. Az angol elnevezések határozottabban különböznek: az említett példában a szak neve: chemical engineering, a szakképzettségé pedig: chemical engineer, de a szak angol nevének ismeretében így is viszonylag könnyű a szakképzettség elnevezését megadni. A szakok egy kisebb, de nem jelentéktelen részében a szak angol és magyar neve is azonos a szakképzettség angol és magyar megnevezésével (pl. teacher of ... language), ez okozhatta azt a látszatot, mintha a listában a szakképzettségek szerepelnének.

2. A beérkezett észrevételek alapján szükségesnek látszik két további lista összeállítása (egy az egyetemi, egy pedig a főiskolai szakokra) is, amelyek **a szakoknak megfelelő szakképzettségeket** sorolják fel. Ez annál is inkább fontos, mert az oklevélmellékletben a szakot és a szakképzettséget is fel kell tüntetni, és úgy látszik, hibás volt az az elképzelésünk, hogy a szakok angol neve alapján az intézmények könnyen meg tudják adni a megfelelő szakképzettséget is angolul. Kérjük szíves türelmüket, minthogy egy teljes, szakképzettségeket tartalmazó lista elkészítése (szakértők bevonásával is) időigényes feladat.
3. Érkezett olyan észrevétel is, hogy a szakok elnevezésénél ne a Magyar Akkreditációs Bizottság (MAB) akkreditációs határozataiban szereplő, hanem **a szak képesítési követelményeiben használt elnevezéseket** vegyük alapul. Ennek a kettőnek azonban azonosnak kell lennie, hiszen a kormányrendeletben közzétett képesítési követelményekben a szak elnevezését éppen a MAB szaklétesítési határozatával összhangban kell meghatározni. Ha a két elnevezés között eltérés jelentkezik, akkor az komoly hibának tekinthető.
4. A szaklistából hiányoztak **a hitéleti szakok**, amelynek az a magyarázata, hogy az oklevélmelléklet kiadásának gondolata az ECTS megjelenésével volt szoros kapcsolatban. Az volt az alapelképzelés, hogy oklevélmellékletet a tanulmányaikat kreditrendszerben folytató és befejező hallgatóknak kell kiadni. Márpedig Magyarországon a kredit kormányrendelet a hitéleti szakokon nem tette kötelezővé a kreditrendszer bevezetését.

Minthogy azonban sok egyházi felsőoktatási intézmény a hitéleti szakokon is bevezette a kreditrendszert, jogosnak tartjuk azt az igényt, hogy a szaklisták tartalmazzák a hitéleti szakok angol elnevezését is. Ezt a hiányt a most közzétett kiegészített és javított szaklistában, 7. számú melléklet megjelöléssel pótoltuk. Az egyházi felsőoktatási intézmények eltérhetnek ezektől az ajánlásoktól, ha nemzetközi kitekintésük alapján a szak lényegét jobban kifejező angol elnevezést tartanak célszerűnek.

5. A főiskolai és egyetemi szakok ajánlott angol elnevezését (a 4. és 5. táblázatot) **indokoltnak látszó esetekben módosítottuk**. A módosításokat azonban alaposan megfontoltuk, hiszen a különböző intézményekből beérkezett észrevételek azonos szakra teljesen eltérő angol kifejezéseket javasolnak, és több esetben olyan intézmény tett javaslatot módosításra, amelyben az adott szakon nem folyik képzés (a képzésben érintett intézmények viszont nem jeleztek ellenvetést). Érdemes megemlíteni, hogy nagyon sok olyan szak van a magyar felsőoktatásban, amelynek (a MAB által meghatározott) magyar nevében a "mérnök" szerepel, az észrevételek jelentős része ilyen szakoknál a javasolt elnevezésben a mérnök szót elhagyni kívánja, pedig a MAB által kiadott akkreditációs határozatokban e szakok nevének utolsó (meghatározó) tagja a mérnök, a név többi része ennek a jelzője.
6. Számos észrevétel érkezett a **szakok szakcsoporti besorolásával** kapcsolatban. A besorolást csupán tájékoztatás céljából közöltük, az oklevélmellékletben ugyanis nem jelenik meg ilyen típusú információ. A hibákat természetesen kijavítottuk.

7. A **6. számú táblázatot is módosítottuk** néhány esetben. A táblázattal kapcsolatos javaslatok feltételezhetően az idegen nyelvi lektorátusoktól származnak, ezért sok esetben félreértésen alapulnak. Egy példát említünk: a vizsgára az egyik felsőoktatási intézmény az „oral examination” kifejezést javasolta, de a vizsga - külföldön ugyanúgy, mint itthon - szóbeli és írásbeli vizsgát is jelenthet. Tehát akkor kell a megfelelő jelzőt használni, ha meg akarják jelölni a vizsga típusát.

Nyilván mindenki számára világos, hogy egyazon felsőoktatási fogalom fordítása – például az országonként eltérő szóhasználat miatt – többféle angol szóval, kifejezéssel is történhet. Mi megpróbáltuk a rendelkezésre álló választékból a leginkább elterjedt kifejezést kiválasztani és a tárcaajánlásba belefoglalni. Legfőbb célunk az volt, hogy Magyarországon belül azonos fogalmakra lehetőleg mindig azonos angol kifejezéseket használjunk.

8. A táblázatokban végrehajtott **összes módosítás időpontját feltüntetjük**, már csak azért is, mert a mostanihoz hasonló korrekcióra a későbbiekben is sor kerülhet, és így ellenőrizni lehet, melyik változat tükrözi a legfrissebb véleményt, melyik bejegyzés jelenti a korábbi változatok kiegészítését, bővítését.

III.

Átdolgozott segédanyagok

Átdolgozott 2. számú melléklet

A FELSŐOKTATÁS RENDSZERE MAGYARORSZÁGON

A felsőoktatásba való bejutás feltételei

A felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény értelmében a felsőoktatási intézményekben folyó képzésekre érettségi bizonyítvánnyal, továbbá főiskolai vagy egyetemi szintű végzettséget tanúsító oklevéllel, illetőleg az előbbiekkal egyenértékű külföldön szerzett bizonyítvánnyal és oklevéllel lehet jelentkezni. Az érettségi bizonyítvány megszerzéséhez nyolcéves általános iskolai és négyéves, gimnáziumokban és szakközépiskolákban folytatott középiskolai tanulmányok vezetnek. Itt kell megemlíteni, hogy az érettségi bizonyítvány megszerzéséhez szükséges tizenkét év tanulmányi idő oly módon is felosztható, hogy az általános iskolai képzés négy- vagy hatéves, az erre épülő középiskolai képzés pedig nyolc- vagy hatéves.

A jelentkezők – néhány kivételtől eltekintve – középiskolai eredményeik és a felvételi vizsgán elért eredményeik alapján nyerhetnek felvételt a felsőoktatási intézményekbe.

A felsőoktatási intézmények

A magyar felsőoktatás intézményi rendszerét egyetemek és főiskolák alkotják. Az egyetemek olyan felsőoktatási intézmények, amelyek több tudományterületen és tudományterületenként több tudományágban, valamint több szakon képesek képzést és tudományos kutatást folytatni, továbbá jogosultak akkreditált doktori, illetőleg mesterképzés folytatására is. A főiskolák olyan felsőoktatási intézmények, amelyek egy tudományágban vagy művészeti területen több szakon folytatnak képzést. A magyar felsőoktatási intézmények autonóm, államilag elismert, állami vagy nem állami intézmények. Az államilag elismert intézmények felsorolása megtalálható a felsőoktatási törvény mellékletében.

Akkreditáció és minőségbiztosítás

A magyar felsőoktatási intézményekben folyó képzés és tudományos tevékenység minőségének hitelesítése és értékelése az 1993-ban létrehozott Magyar Akkreditációs Bizottság (MAB) feladata. A MAB legalább nyolc évenként értékeli az egyes felsőoktatási intézményekben a képzés és a tudományos tevékenység minőségét (intézményi akkreditáció) az intézmény önértékelési jelentése és a látogató bizottság jelentése alapján. A MAB továbbá a programakkreditáció keretében megvizsgálja az intézményben folyó képzések tantervét és a képesítési követelmények teljesítését, valamint ellenőrzi, hogy az intézmény személyi és tárgyi feltételei megfelelnek-e az akkreditációs követelményeknek.

Képzési szintek

A főiskolák és az egyetemek főszabályként főiskolai szintű alapképzést, az egyetemek pedig egyetemi szintű alapképzést folytatnak. A főiskolai szintű alapképzés elvégzése után a hallgatók főiskolai végzettséget tanúsító *Főiskolai oklevelet*, az egyetemi szintű alapképzés elvégzése után egyetemi végzettséget tanúsító *Egyetemi oklevelet* kapnak. Főiskolai végzettséget legalább hároméves nappali képzésben lehet szerezni. A főiskolai alapképzés tanulmányi ideje négy évnél hosszabb nem lehet. Egyetemi végzettséget legalább négyéves nappali képzésben lehet szerezni. Az egyetemi alapképzés tanulmányi ideje néhány kivételtől eltekintve – így például a 6 éves orvosképzés – az 5 évet nem haladja meg. A hallgatók tanulmányaikat záróvizsgával fejezik be. A záróvizsga szakdolgozat (diplomamunka) elkészítéséből és megvédéséből, a képesítési követelmények által előírt írásbeli, illetve szóbeli vizsgából és egyes szakokon meghatározott gyakorlatok elvégzéséből áll.

A főiskolai és egyetemi alapképzésen kívül a felsőoktatási intézmények posztgraduális képzéseket is folytatnak. A posztgraduális képzés egyik formája a szakirányú továbbképzés, amely főiskolai vagy egyetemi végzettségre épülő, újabb szakképzettséget adó képzés. A szakirányú továbbképzés tanulmányi ideje legalább egy, de legfeljebb három év.

A posztgraduális képzés másik formája az egyetemeken folyó doktori, illetve mesterképzés, mely a jelenlegi rendszerben létező egyetlen tudományos fokozat, a doktori, illetve mester fokozat megszerzéséhez vezet. Mindkét képzésre egyetemi vagy azzal egyenértékű külföldi végzettséggel lehet jelentkezni. Az egyetemek a bejutást felvételi vizsgához és gyakran egyéb feltételekhez (pl. szakmai gyakorlat) kötik. A doktori képzésben a tanulmányi idő tartama legalább három év, a mesterképzésben legalább kettő. A képzést elvégzők a tudományterülettől függően doktori fokozatot (PhD) vagy mester fokozatot (DLA) szereznek.

Kreditrendszer

Az ECTS kompatibilis kreditrendszer használata a magyar felsőoktatási intézmények számára 2003 szeptemberétől kötelező, azonban az intézmények jelentős része már az 1990-es évek közepétől kezdődően áttért a kreditrendszerű képzésre. A kreditrendszer bevezetéséről szóló 200/2000. (XI. 29.) Korm. rendelet értelmében 1 kredit 30 hallgatói tanulmányi munkaóra elvégzésével egyenértékű. Főiskolai végzettség megszerzéséhez legalább 180, egyetemi végzettség megszerzéséhez legalább 240 kreditet kell teljesíteni. A szakirányú továbbképzésben legalább 60, a doktori képzésben pedig legalább 180 kredit megszerzése szükséges.

Az értékelés rendszere

A tananyag ismeretének értékelése az ötfokozatú értékelési rendszer szerint jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1) minősítéssel, a háromfokozatú rendszer szerint pedig kiválóan megfelelt, megfelelt, nem felelt meg minősítéssel történhet.

A tanév rendje

A felsőoktatási intézményekben a tanév általában két félévből áll. Az őszi félév rendszerint szeptember elején kezdődik és január végéig tart, a tavaszi félév pedig rendszerint február elejétől június végéig tart. Mindkét félév általában 15 hét szorgalmi időszakot és 6 hét vizsgaidőszakot foglal magában.

THE HUNGARIAN HIGHER EDUCATION SYSTEM**Admission requirements for higher education**

According to the Higher Education Act No. 80 of 1993 the basic requirement for admission to college (non-university higher education institution) and university graduate education is the Hungarian secondary school leaving certificate (*Érettségi bizonyítvány*), or a foreign equivalent, or a degree obtained in higher education. The secondary school leaving certificate is conferred after eight years of primary education followed by four years of secondary education in a comprehensive/academic secondary school (*gimnázium*) or vocational secondary school (*szakközépiskola*). It must be noted that the division of the twelve years of study may vary: it may also be divided into 4 or 6 years of primary education and 8 or 6 years of secondary education.

Admission to higher education institutions – with some exceptions – is based on the applicants' secondary school achievements and on the results of the competitive entrance examinations.

Higher education institutions

The Hungarian higher education has a dual system consisting of universities (*egyetem*) and colleges (*főiskola*). Universities are such higher education institutions that are able to organise courses in more than one field of science and within a field of science in several branches; carry out scientific research activity and have accredited PhD/DLA courses. Colleges organise more than one training course in a branch of science or in a field of the arts. Hungarian higher education institutions are autonomous, state or non-state institutions recognised by the state. The appendix of the Higher Education Act No. 80 of 1993 lists all recognised higher education institutions (www.naric.hu).

Accreditation and quality assurance

The Hungarian Accreditation Committee established in 1993 is responsible for accrediting and evaluating the quality of teaching and research at higher education institutions. It assesses the standard of education and research in each higher education institution at least in every eight years (institutional accreditation) based on a detailed self-assessment of the institution and the report of a visiting committee. The Hungarian Accreditation Committee also examines the curricula, the qualification requirements as well as the quality of the academic staff and the teaching facilities (programme accreditation).

Degrees and qualifications

Hungarian universities and colleges grant degrees following a binary pattern. Colleges and universities grant "*Főiskolai oklevél*" (college-level degree) and universities award "*Egyetemi oklevél*" (university-level degree). The duration of training at college level requires minimum 3 years and maximum 4 years of studies, while the length of study at university level is minimum 4 years, maximum 5 years (one of the few exceptions is the medical course where the duration of education is 6 years). Students complete their education with a final examination consisting of the preparation and defence of a dissertation, oral and/or written examinations prescribed in the qualification requirements and – in certain programmes – the performance of practical work.

Beyond university and college graduate education, 2 types of post-graduate programmes are offered by higher education institutions. First, further specialisation degrees can be awarded after college or university graduation. These further specialisation programmes lead to new qualifications. Studies may vary from one to three years' duration.

Secondly, universities provide training leading to a doctoral degree, which is the only scientific degree available in Hungary at present. The condition for applying for doctoral training is a Hungarian university degree or its foreign equivalent. Higher education institutions link admission to entrance examinations and often to additional criteria (e.g. professional experience). The duration of the training is at least 3 years, at the end of which a doctor of philosophy (PhD – *doktori fokozat*) or a doctor of liberal arts (DLA – *mester fokozat*) degree is conferred depending on the field of science.

Credit system

The obligatory use of the ECTS compatible credit system was introduced in September 2003 but several higher education institutions have already been using it since the middle of the 1990's. According to the governmental decree on the introduction of the credit system one credit corresponds to 30 hours student workload. The minimum number of credits for a college-level degree is 180, for a university-level degree is 240, for a further specialisation degree is 60 while for the the doctoral degree it is 180.

System of assessment

The assessment of knowledge may occur, generally in five grades: excellent (5), good (4), satisfactory (3), pass (2), and fail (1) or with the classification: excellent, satisfactory, fail.

Academic year

In general, the academic year of higher education institutions consists of two semesters, namely the autumn and the spring semesters. The autumn semester lasts generally from the beginning of September until the end of January. The spring semester lasts from the beginning of February until the end of June. In general, both semesters include a 15-week period for lectures, seminars and practical work and a 6-week examinations period.

Átdolgozott 4. számú melléklet**A magyar felsőoktatásban oktatott egyetemi szintű szakok listája magyarul és angolul
(4. számú melléklet)**

az alapképzési szak neve magyarul	szakmacsoportja	szintje	a szak neve angolul
agrárkémikus agrármérnöki	agrár	E	agrochemical engineering
agrármérnöki	agrár	E	agricultural engineering
alkalmazott matematikus	természettudományi	E	applied mathematics
alkalmazott növénybiológus	természettudományi	E	applied plant biology
alkalmazott nyelvész	bölcsész1	E	applied linguistics
alkalmazott zoológus	agrár	E	applied zoology
altaisztika	bölcsész1	E	Altaic studies
amerikanisztika	bölcsész2	E	American studies
angol nyelv és irodalom	bölcsész2	E	English language and literature
anyagmérnöki	műszaki	E	materials engineering
arab (nyelv és irodalom)	bölcsész3	E	Arabic language and literature
asszíriológia	bölcsész3	E	assyriology
ábrázológeometria-tanári	természettudományi	E	teacher of descriptive geometry*
állatorvostudományi	agrár	E	veterinary doctor
általános orvostudományi	egészségügyi	E	general medicine
ápoló	egészségügyi	E	nursing
bánya- és geotechnikai	műszaki	E	mining and geotechnical engineering
biofizikus	természettudományi	E	biophysics
biológiateanári	természettudományi	E	teacher of biology
biológus	természettudományi	E	biology
biomérnöki	műszaki	E	bioengineering
biztonság- és védelempolitikai	katonai	E	security and defence policy

* Módosítva: 2004. június 15-én

bolgár nyelv és irodalom	bölcész3	E	Bulgarian language and literature
cseh nyelv és irodalom	bölcész3	E	Czech language and literature
csembalóművész, -tanár	művészeti	E	harpsichord teacher and performer
csillagász	természettudományi	E	astronomy
designmenedzser	művészeti	E	design management
egészségtanár	testkulturális	E	teacher of health promotion
egészségügyi informatikus	egészségügyi	E	health informatics management
egészségügyi mérnöki	műszaki*	E	biomedical engineering
egészségügyi szaktanár	egészségügyi	E	vocational teacher of health care
egyházzene tanár	művészeti	E	church music teacher
egyiptológia	bölcész1	E	egyptology
elméleti nyelvészet	bölcész1	E	theoretical linguistics
előkészítés-technikai	műszaki	E	processing engineering
energetikai	műszaki	E	energetics engineering
erdőmérnöki	agrár	E	forestry engineering
esztétika	bölcész1	E	aesthetics
etika, ember- és társadalomismeret	bölcész1	E	ethics, antropology and social studies
élelmiszer-minőségbiztosító agrármérnöki	agrár	E	food quality management
élelmiszermérnöki	agrár	E	food engineering
énekművész, -tanár	művészeti	E	teacher and performer of singing
ének-zenetanár, karvezetés	művészeti	E	music teacher and choir conducting
építész	művészeti	E	architecture
építészmérnöki	műszaki	E	architecture and architectural engineering*
építőmérnöki	műszaki	E	civil engineering
észt	bölcész3	E	Estonian studies
fagottművész, - tanár	művészeti	E	teacher and performer of bassoon
faipari mérnöki	agrár	E	wood technology engineering
festő	művészeti	E	painting
filmelmélet és filmtörténet	bölcész1	E	film theory and film history

* Módosítva: 2004. június 15-én

film- és televízióoperatőr	művészeti	E	film and television cameraman
film- és televíziórendező	művészeti	E	film and television producer
filozófia	bölcész1	E	philosophy
finn nyelv és irodalom	bölcész3	E	Finnish language and literature
finnugor	bölcész1	E	Finno-Ugrian studies
fizikatanári	természettudományi	E	teacher of physics
fizikus	természettudományi	E	physics
fizikus-mérnök	természettudományi	E	physicist engineering
fogorvostudományi	egészségügyi	E	dentistry
folyamatszabályozó mérnöki	műszaki	E	process control engineering
formatervező	művészeti	E	product design
földmérő és térinformatikai	műszaki	E	land surveying and geoinformatics
földrajztanári	természettudományi	E	teacher of geography
francia nyelv és irodalom	bölcész2	E	French language and literature
fuvolaművész, -tanár	művészeti	E	teacher and performer of flute
gazdasági agrármérnöki	agrár	E	agribusiness*
gazdasági informatika	informatikai	E	informatics of economics
gazdaságmatematikai elemző	gazdasági	E	mathematical economics
gazdálkodási	gazdasági	E	business and management
gazdálkodási szakos közgazdász tanári	gazdasági	E	vocational teacher of business and management
geofizikus	természettudományi	E	geophysics
geográfus	természettudományi	E	geography
geológus	természettudományi	E	geology
gépészmérnöki	műszaki	E	mechanical engineering
gitárművész, -tanár	művészeti	E	teacher and performer of guitar
gordonművész, -tanár	művészeti	E	teacher and performer of double bass
gordonkaművész, -tanár	művészeti	E	teacher and performer of cello
gyógyszerésztudományi	egészségügyi	E	pharmacy
gyógytestnevelő tanár	testkulturális	E	adapted physical education teacher

haditechnikai menedzser	katonai	E	military management*
harsonaművész, -tanár	művészeti	E	teacher and performer of trombone
határrendészeti és -védelmi vezető	katonai*	E	border protection leadership
hárfaművész, -tanár	művészeti	E	teacher and performer of harp
hebraisztika	bölcsész3	E	Hebrew language and literature
hegedűművész, -tanár	művészeti	E	teacher and performer of violin
horvát nyelv és irodalom	bölcsész3	E	Croatian language and literature
humánkineziológia	testkulturális	E	human kinesiology
humánszervező	bölcsész1	E	human manager

indológia	bölcsész3	E	Indology
informatikatanári	informatikai	E	teacher of informatics
informatikus könyvtáros	bölcsész1	E	computer science of library
informatikus agrármérnök	agrár	E	agricultural informatics*
informatikus fizika	informatikai	E	informatics in physics
informatikus vegyész	informatikai	E	chemical informatics
intermédia	művészeti	E	intermedia
ipari termék- és formatervezői	műszaki	E	industrial design engineering
iranisztika	bölcsész3	E	Iranian studies
japán	bölcsész3	E	Japanese studies
jogász	jogi-igazgatási	E	law
karmesterképző	művészeti	E	conducting
katonai logisztikai	katonai*	E	military logistics
katonai vezetői	katonai*	E	military leadership
kertészmérnöki	agrár	E	horticultural engineering
kémia tanár	természettudományi	E	teacher of chemistry
képgrafika	művészeti	E	graphics
kínai	bölcsész3	E	Chinese studies

* Módosítva: 2004. június 15-én

klarinétművész-tanár	művészeti	E	teacher and performer of clarinet
klinikai kémikus	természettudományi	E	clinical chemistry
kohómérnök	műszaki	E	metallurgical engineering
kommunikáció	bölcsész1	E	communication
koreográfus	művészeti	E	choreography
könnyűipari mérnök	műszaki	E	light industry engineering
környezetgazdálkodási agrármérnök	agrár	E	agricultural environmental management engineering
környeztmérnök	műszaki	E	environmental engineering
környezettan-tanári	természettudományi	E	teacher of environmental studies
környezettudományi	természettudományi	E	environmental science
közgazdasági	gazdasági	E	economics
közgazdasági programozó matematikus	informatikai	E	computer science and economics
közigazgatási	jogi és igazgatási	E	public administration
közlekedésmérnök	műszaki	E	transportation engineering
kulturális antropológia	bölcsész1	E	cultural anthropology
kürtművész,- tanár	művészeti	E	teacher and performer of horn
latin	bölcsész3	E	Latin language and literature
látványtervező	művészeti	E	stage designer
lengyel nyelv és irodalom	bölcsész3	E	Polish language and literature
levéltár	bölcsész1	E	archive and public records studies
magyar nyelv és irodalom	bölcsész1	E	Hungarian language and literature
magyar mint idegen nyelv	bölcsész1	E	Hungarian as a foreign language
matematikatanári	természettudományi	E	teacher of mathematics
matematikus	természettudományi	E	mathematics
meteorológus	természettudományi	E	meteorology
mezőgazdasági gépészmérnök	agrár	E	agricultural mechanical engineering
mezőgazdasági gépészmérnök, páncélos és gépjármű-technikai mérnöktiszt	agrár	E	agricultural mechanical engineering, armoured and vehicle-technical engineering
mélyhegedűművész, -tanár	művészeti	E	teacher and performer of viola
mérnök-fizikus	műszaki	E	engineering physics
mérnöktanári - agrár	agrár	E	vocational teacher of agricultural engineering
mérnöktanári - műszaki	műszaki	E	vocational teacher of technical engineering
molekuláris biológus	természettudományi	E	molecular biology
mongol	bölcsész3	E	Mongolian studies

mozgóképtudományi	művészeti	E	motion picture sciences
multimédia programszerkesztő-rendező	művészeti	E	multimedia programme editor-director
műszaki földtudományi	műszaki	E	earth science engineering
műszaki informatikai	informatikai	E	information technology
műszaki menedzser	gazdasági	E	engineering management
művelődésszervező	bölcész1	E	cultural management
művészettörténet	bölcész1	E	art history
nemzetközi kapcsolatok	gazdasági	E	international relations
nemzetközi tanulmányok	gazdasági	E	international studies
néderlandisztika (holland nyelv és irodalom)	bölcész3	E	Dutch language and literature
német nyelv és irodalom	bölcész2	E	German language and literature
német nemzetiségi nyelv és irodalom	bölcész3	E	German as a minority language and literature
néprajz	bölcész1	E	ethnography
növényorvosi	agrár	E	doctor of plant health
oboaművész, -tanár	művészeti	E	teacher and performer of oboe
olaj- és gázmérnöki	műszaki	E	petroleum engineering
olasz nyelv és irodalom	bölcész2	E	Italian language and literature
operaénekes, magánénektanár	művészeti	E	opera singer and teaching of solo singing
orgonaművész, -tanár	művészeti	E	teacher and performer of organ
orosz nyelv és irodalom	bölcész3	E	Russian language and literature
ógörög	bölcész3	E	ancient Greek language and literature
összehasonlító irodalomtudomány	bölcész1	E	comparative literary history
papíripari mérnöki	műszaki	E	paper industry engineering
pedagógia	bölcész1	E	pedagogy
pénzügyi	gazdasági	E	finance
politológia	jogi és igazgatási	E	politology
politológus közgazdász	gazdasági	E	political science and economics
portugál nyelv és irodalom	bölcész3	E	Portuguese language and literature
programtervező matematikus	informatikai	E	computer programmer mathematician
pszichológia	bölcész1	E	psychology
rádiós és televíziós zenei rendező	művészeti	E	radio and television music director
rekreáció	testkulturális	E	recreation

restaurátor	művészeti	E	restoration
régészet	bölcész1	E	archeology
román nyelv és irodalom	bölcész3	E	Romanian language and literature
romológia	bölcész1	E	romology
skandinavisztika (dán, norvég, svéd)	bölcész3	E	Scandinavian studies
spanyol	bölcész2	E	Spanish language and literature
szerb nyelv és irodalom	bölcész3	E	Serbian language and literature
szilikátipari tervező	művészeti	E	design in silicate industry
színész	művészeti	E	actor
színházrendező	művészeti	E	theatre director
színháztörténet	bölcész1	E	theatre studies
színháztudományi	művészeti	E	theatrical science
szlovák nyelv és irodalom	bölcész3	E	Slovakian language and literature
szobrász	művészeti	E	sculpture
szociális munkás	szociális	E	social worker
szociálpolitikai	szociális	E	social policy
szociálpolitikus-közgazdász	gazdasági	E	social policy and economics
szociológia	bölcész1	E	sociology
szociológus-közgazdász	gazdasági	E	sociology and economics
szolféztanár	művészeti	E	teacher of solfeggio
tájépítész (-védelmi és -fejlesztési) mérnöki	agrár	E	landscape engineering
technikatanári	természettudományi	E	teacher of technical skills
településmérnöki	műszaki	E	urban engineering
televíziós műsorvezető, rendező	művészeti	E	television presenter, director
tervezőgrafika	művészeti	E	graphic design
testnevelő tanár	testkulturális	E	teacher of physical education
textiltervező	művészeti	E	textile design
térképész	természettudományi	E	cartography
tibeti	bölcész3	E	Tibetian studies
török	bölcész3	E	Turkish studies
történelem	bölcész1	E	history
trombitaművész, -tanár	művészeti	E	teacher and performer of trumpet
tubaművész, -tanár	művészeti	E	teacher and performer of tuba

ukrán	bölcész3	E	Ukrainian studies
új- és legújabbkori történeti muzeológia	bölcész1	E	modern and contemporary historical museology
újjörög nyelv és irodalom	bölcész3	E	modern Greek language and literature
ütőhangszerművész, -tanár	művészeti	E	teacher and performer of percussion
vallástudomány	bölcész1	E	religious studies
vegyész	természettudományi	E	chemistry
vegyésmérnöki	műszaki	E	chemical engineering
védelmi igazgatási	katonai*	E	defence administration
vidékfejlesztési agrármérnöki	agrár	E	agricultural rural development *
villamosmérnöki	műszaki	E	electrical engineering
vizuális és környezetkultúra-tanári	művészeti	E	teacher of visual and environmental culture
vizuális kommunikáció	művészeti	E	visual communication
vizuális nevelőtanár	művészeti	E	teacher of visual education
zeneelmélet-tanár	művészeti	E	music theory (music teacher)
zenei menedzser	művészeti	E	music management
zeneszerzés, -tanár	művészeti	E	music composition (music teacher)
zenetudományi tanár	művészeti	E	musicology (music teacher)
zongoraművész,-tanár	művészeti	E	teacher and performer of piano
zongorakísérő-korrepetitor	művészeti	E	piano accompaniment

* Módosítva: 2004. június 15-én

Átdolgozott 5. számú melléklet**A magyar felsőoktatásban oktatott főiskolai szintű szakok listája magyarul és angolul
(5. számú melléklet)**

az alapképzési szak neve magyarul	szakmacsoportja	szintje	a szak neve angolul
adásrendező	művészeti	F	broadcasting technical director
agrármenedzser	gazdasági	F	agricultural management
alkalmazott fizikus	természettudományi	F	physics
angol nyelv és irodalom	bölcsész2	F	teacher of English language and literature
angolnyelv-tanár	bölcsész2	F	teacher of English language
anyagmérnöki	műszaki	F	materials engineering
állattenyésztő mérnöki	agrár	F	animal production engineering*
általános szociális munkás	szociális	F	general social worker
ápoló	egészségügyi	F	nursing
balettművész	művészeti	F	ballet dancer
bánya- és geotechnikai	műszaki	F	mining and geotechnical engineering
biológiateanári	természettudományi	F	teacher of biology
biológus laboratóriumi operátor	természettudományi	F	biology laboratory operator
biomérnöki	műszaki	F	bioengineering
blockflöte	művészeti	F	teacher and performer
biztonságttechnikai	műszaki*	F	safety engineering
büntetés-végrehajtási	rendvédelmi	F	correctional services
bűnügyi	rendvédelmi	F	criminal investigation
cimbalomtanár, kamaraművész	művészeti	F	cymbalo teacher and chamber music
diagnosztikai képkalkotó	egészségügyi	F	diagnostic imaging
dietetikus	egészségügyi	F	dietetition
egészségbiztosítási	egészségügyi	F	health insurance

* Módosítva: 2004. június 15-én

egészségtanár	testkulturális	F	teacher of health promotion
egészségügyi szakoktató	egészségügyi	F	vocational instructor of health care
egészségügyi ügyvitelszervező	egészségügyi	F	health management
egyházzene, tanár	művészeti	F	church music teacher
energetikai	műszaki	F	energetics engineering
esperantó nyelvtanár	bölcész3	F	esperanto language
európai közszolgálati és üzleti szervező	gazdasági	F	European public services and business management
élelmiszer-technológus mérnöki	agrár	F	food technology engineering
élelmiszeripari gépészmérnöki	agrár	F	mechanical engineering of food industry
ének-zenetanár	művészeti	F	teacher of singing and music
ének-zene, -népzeneanár	művészeti	F	teacher of singing, music and folkmusic
ének-zenetanár, egyházzene	művészeti	F	music teacher, church music
ének-zenetanár, karvezetés	művészeti	F	music teacher and choir conducting
építészmérnöki	műszaki	F	architectural engineering
építőmérnöki	műszaki	F	civil engineering
értelmileg akadályozottak pedagógiája szakos tanár	gyógypedagógiai	F	teacher of persons with intellectual disabilities
értelmileg akadályozottak pedagógiája szakos terapeuta	gyógypedagógiai	F	therapy of persons with intellectual disabilities
fagottanár, kamaraművész	művészeti	F	bassoon teacher and performer of chamber music
faipari mérnöki	agrár	F	wood technology engineering
fizikatanári	természettudományi	F	teacher of physics
fotóriporter és képszerkesztő	művészeti	F	press photographer and picture editor
földmérő mérnöki	agrár	F	land surveying engineering
földrendező mérnöki	agrár	F	land management engineering
földrajztanári	természettudományi	F	teacher of geography
francia nyelv és irodalom	bölcész2	F	teacher of French language and literature
francia nyelvtanár	bölcész3	F	teacher of French language
fuvolanár, kamaraművész	művészeti	F	flute teacher and performer of chamber music
fúvószenekari karnagy	művészeti	F	brass band conducting
gazdaságdiplomácia és nemzetközi menedzsment	gazdasági	F	economic diplomacy and international management
gazdasági mérnöki	agrár	F	agricultural engineering and management
gazdaságismeret	természettudományi	F	teacher of economics

gazdaságvédelmi	rendvédelmi*	F	economic crime
gazdálkodási	gazdasági	F	business and management
gépészmérnöki	műszaki	F	mechanical engineering
gépészmérnöki-mérnök tanár	műszaki	F	vocational teacher of mechanical engineering
gitártanár, kamaraművész	művészeti	F	guitar teacher and performer of chamber music
gordontanár, kamaraművész	művészeti	F	double bass teacher and performer of chamber music
gordonkatanár, kamaraművész	művészeti	F	cello teacher and performer of chamber music

gyártásvezető	művészeti	F	production manager
gyógytornász	egészségügyi	F	physiotherapy
hallássérültek pedagógiája szakos tanár	gyógypedagógiai	F	teacher of persons with hearing impairment
hallássérültek pedagógiája szakos terapeuta	gyógypedagógiai	F	therapy of persons with hearing impairment
hangmesteri	művészeti	F	sound mixer
harmonikatanár, kamaraművész	művészeti	F	accordion teacher and performer of chamber music
harsonatanár, kamaraművész	művészeti	F	trombone teacher and performer of chamber music
határrendészeti és –védelmi vezetői*	katonai*	F	border policing
hárfa tanár, kamaraművész	művészeti	F	harp teacher and performer of chamber music
háztartásökonómia-életvitel tanár	gazdasági	F	household management and lifestyle consultancy
hegedűtanár, kamaraművész	művészeti	F	violin teacher and performer of chamber music
horvát nemzetiségi nyelv és irodalom	bölcsész3	F	teacher of Croatian as minority language and literature
humán erőforrás menedzser	gazdasági	F	human resource management
idegenforgalmi és szálloda	gazdasági	F	tourism and hotel management
idegenforgalmi-szállodai közgazdász tanári	gazdasági	F	vocational teacher of tourism and hotel management
igazgatásrendészeti	rendvédelmi	F	administrative policing
igazgatásszervező	jogi és igazgatási	F	public administration management
igazságügyi ügyintéző	jogi és igazgatási	F	legal administrator
informatikus könyvtáros	bölcsész1	F	computer science of library
informatikus közgazdász	gazdasági	F	business information technology

* Módosítva: 2004. június 15-én

ingatlan-nyilvántartási szervező	agrár	F	land administration management
jazzbasszusgítár előadóművész, tanár	művészeti	F	teacher and performer of jazz bass guitar
jazzbőgő előadóművész, tanár	művészeti	F	teacher and performer of jazz double bass
jazzdob előadóművész, tanár	művészeti	F	teacher and performer of jazz drum
jazzének előadóművész, tanár	művészeti	F	teacher and performer of jazz singing
jazzgítár előadóművész, tanár	művészeti	F	teacher and performer of jazz guitar
jazzharmonika előadóművész, tanár	művészeti	F	teacher and performer of jazz trombone
jazzszaxofon előadóművész, tanár	művészeti	F	teacher and performer of jazz saxophone
jazztrombita előadóművész, tanár	művészeti	F	teacher and performer of jazz trumpet
jazz-zongora előadóművész, tanár	művészeti	F	teacher and performer of jazz piano
jazz-zeneszerzés és hangszerelés, jazzelmélet tanár	művészeti	F	teacher of jazz theory, jazz composing and orchestration
kameraman	művészeti	F	cameraoperator
katasztrófavédelmi	rendvédelmi	F	disaster management*
katonai vezetői	katonai	F	military leadership
kereskedelmi	gazdasági	F	commerce
kereskedelmi közgazdász tanár	gazdasági	F	vocational teacher of commerce
kertészmérnöki	agrár	F	horticultural engineering
kémia tanári	természettudományi	F	teacher of chemistry
klarinét tanár, kamaraművész	művészeti	F	clarinet teacher and performer of chamber music
kohómérnöki	műszaki	F	metallurgical engineering
kommunikáció	bölcsész1	F	communication
kommunikáció technikai mérnöki	műszaki	F	communication techniques engineering
konduktor-óvodapedagógus	tanító és óvodapedagógus.	F	conductor-kindergarten teacher*
konduktor tanító	tanító és óvodapedagógus.	F	conductor-teacher of the lower classes of primary school*
koreográfus	művészeti	F	choreography
könnyűipari mérnöki	műszaki	F	light industry engineering
környezetgazdálkodási agrármérnöki	agrár	F	agricultural environmental management engineering
környezetmérnöki	műszaki	F	environmental engineering

* Módosítva: 2004. június 15-én.

Környezetvédelem-tanári	természettudományi	F	teacher of environmental protection
közegészségügyi járványügyi felügyelő	egészségügyi	F	sanitary epidemiological inspector
közlekedésmérnöki	műszaki	F	transportation engineering
közlekedésrendészeti	rendvédelmi	F	traffic policing
közszolgáltatási közgazdász	gazdasági	F	public services economics
közrendvédelmi	rendvédelmi	F	public order
külgazdasági	gazdasági	F	international business
kürttanár, kamaraművész	művészeti	F	horn teacher and performer of chamber music
látássérültek pedagógiája szakos tanár	gyógypedagógiai	F	teacher of persons with visual impairment
látássérültek pedagógiája szakos terapeuta	gyógypedagógiai	F	therapy of persons with visual impairment
látványtervező	művészeti	F	stage designer
logopédia szakos tanár	gyógypedagógiai	F	teacher of clinical speech*
logopédia szakos terapeuta	gyógypedagógiai	F	speech and language therapy
magánéneketanár, ének-kamaraművész	művészeti	F	solo singing teacher and vocal chamber music
magyar nyelv és irodalom	bölcsész1	F	teacher of Hungarian language and literature
matematikanári	természettudományi	F	teacher of mathematics
meliorációs mérnöki	agrár	F	amelioration engineering
mentőtiszt	egészségügyi	F	ambulance officer
mezőgazdasági gépészmérnöki	agrár	F	agricultural mechanical engineering
mezőgazdasági mérnöki	agrár	F	agricultural engineering
mezőgazdasági szakigazgatási szervező mérnöki	agrár	F	agricultural public administration*
mélyhegedűtanár, kamaraművész	művészeti	F	viola teacher and performer of chamber music
mérnök tanári - agrár	agrár	F	vocational agricultural teacher *
mérnök tanári - műszaki	műszaki	F	vocational technical teacher*
munkaügyi kapcsolatok	jogi-igazgatási	F	labour relations
műszaki informatikai	informatikai	F	information technology
műszaki menedzser	gazdasági	F	engineering management
műszaki szakoktató - műszaki	műszaki	F	vocational technical instructor

*Módosítva: 2004. június 15-én

művelődésszervező	bölcsész1	F	cultural management
nemzetiségi óvodapedagógus - horvát	tanító és óvodapedagógus	F	ethnic minority kindergarten teacher (Croatian)
nemzetiségi óvodapedagógus - német	tanító és óvodapedagógus	F	ethnic minority kindergarten teacher (German)
nemzetiségi óvodapedagógus - román	tanító és óvodapedagógus	F	ethnic minority kindergarten teacher (Romanian)
nemzetiségi óvodapedagógus - szerb	tanító és óvodapedagógus	F	ethnic minority kindergarten teacher (Serbian)
nemzetiségi óvodapedagógus - szlovén	tanító és óvodapedagógus	F	ethnic minority kindergarten teacher (Slovenian)
nemzetiségi óvodapedagógus - szlovák	tanító és óvodapedagógus	F	ethnic minority kindergarten teacher (Slovakian)
nemzetiségi tanító - cigány/roma	tanító és óvodapedagógus	F	ethnic minority primary school teacher (Gipsy)
nemzetiségi tanító - horvát	tanító és óvodapedagógus	F	ethnic minority primary school teacher (Croatian)
nemzetiségi tanító - német	tanító és óvodapedagógus	F	ethnic minority primary school teacher (German)
nemzetiségi tanító - román	tanító és óvodapedagógus	F	ethnic minority primary school teacher (Romanian)
nemzetiségi tanító - szerb	tanító és óvodapedagógus	F	ethnic minority primary school teacher (Serbian)
nemzetiségi tanító - szlovén	tanító és óvodapedagógus	F	ethnic minority primary school teacher (Slovenian)
nemzetiségi tanító - szlovák	tanító és óvodapedagógus	F	ethnic minority primary school teacher (Slovakian)
nemzetközi kapcsolatok	gazdasági	F	international relations
nemzetközi kommunikáció	gazdasági	F	international communication
nemzetközi marketing és teljes körű minőségirányítás (TQM)	gazdasági	F	international marketing and total quality management
német nyelv és irodalom	bölcsész2	F	teacher of German language and literature
német nyelvtanár	bölcsész2	F	teacher of German language
német nemzetiségi nyelv és irodalom	bölcsész3	F	teacher of German as minority language and literature
néptánc, színházi tánc	művészeti	F	folk and theatrical dance

non-profit gazdálkodási	gazdasági	F	non-profit management
nővényorvosi	agrár	F	doctor of plant health
növénytermesztési mérnöki	agrár	F	plant production engineering
oboatanár, kamaraművész	művészeti	F	oboe teacher and performer of chamber music
olasz nyelv és irodalom	bölcsész2	F	teacher of Italian language and literature
optometrista	egészségügyi	F	optometrist
orgonatanár, kamaraművész	művészeti	F	organ teacher and performer of chamber music
orosz nyelv és irodalom	bölcsész3	F	teacher of Russian language and literature
orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikus	egészségügyi	F	laboratory analyst for medical diagnostics
óvodapedagógus	tanító és óvodapedagógus	F	kindergarten teacher
pedagógia (nevelőtanár)	bölcsész1	F	pedagogy (school councillor)
pénzügyi	gazdasági	F	finance
pénzügygyomozói	rendvédelmi	F	financial investigation
programozó matematikus	informatikai	F	computer programmer mathematician
pszichológia	bölcsész1	F	psychology
pszichopedagógia szakos tanár	gyógypedagógiai	F	teacher of persons with behavioural difficulties
pszichopedagógia szakos terapeuta	gyógypedagógiai	F	therapy of persons with behavioural difficulties
rajztanár	művészeti	F	teacher of drawing*
rekreáció	testkulturális	F	recreation
repülőmérnöki	agrár	F	aviation engineering
régizene blockflötetanár, kamaraművész	művészeti	F	early music recorder teacher and performer of chamber music
régizene viola da gamba tanár, kamaraművész	művészeti	F	early music viola da gamba teacher and performer of chamber music
régizene csembalótanár, kamaraművész	művészeti	F	early music harpsichord teacher and performer of chamber music
régizene barokkhegedűtanár, kamaraművész	művészeti	F	early music baroque violin teacher and performer of chamber music
román nemzetiségi nyelv és irodalom	bölcsész3	F	teacher of Romanian as minority language and literature
spanyol	bölcsész2	F	teacher of Spanish language and literature

* Módosítva: 2004. június 15-én

sportmenedzser	testkulturális	F	sport management
szakedző	testkulturális	F	coaching
szakoktató – agrár	agrár	F	vocational agricultural instructor*
szakoktató - egészségügyi	egészségügyi	F	vocational health instructor*
szakoktató - gazdasági	gazdasági	F	vocational instructor of business administration
szakoktató - műszaki	műszaki	F	vocational technical instructor
számítástechnika-tanári	természettudományi	F	teacher of computer science
számviteli	gazdasági	F	accountancy
személyügyi szervező	bölcész1	F	human manager
színész	művészeti	F	actor
szlovák nemzetiségi nyelv és irodalom	bölcész3	F	teacher of Slovakian as minority language and literature
szlovén nemzetiségi nyelv és irodalom	bölcész3	F	teacher of Slovenian as minority language and literature
szociálpedagógus	szociális	F	social educator
szolféztanár	művészeti	F	teacher of solfeggio
szomatopedagógia szakos tanár	gyógypedagógiai	F	teacher of persons with pyhsical disabilities
szomatopedagógia szakos terapeuta	gyógypedagógiai	F	therapy of persons with physical disabilities
szőlész-borász	agrár	F	viticulture and oenology
tanító	tanító és óvodapedagógus	F	primary school teacher
tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos tanár	gyógypedagógiai	F	teacher of persons with learning difficulties
tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos terapeuta	gyógypedagógiai	F	therapy of persons with learning difficulties
tájgazdálkodási	agrár	F	land management
táncelméleti szakíró	művészeti	F	theory of dancing
táncpedagógus	művészeti	F	dance pedagogy
társadalombiztosítás	jogi igazgatási	F	social insurance
technikatanári	természettudományi	F	teacher of technical skills
településmérnöki	műszaki	F	urban engineering
természetvédelmi mérnöki	agrár	F	nature protection engineering
testnevelő tanár	testkulturális	F	teacher of physical education

*Módosítva 2004. június 15-én

történelem	bölcész1	F	history
trombitatanár, kamaraművész	művészeti	F	trumpet teacher and performer of chamber music
tubatanár, kamaraművész	művészeti	F	tuba teacher and performer of chamber music
tűzvédelmi	műszaki	F	fire safety
ukrán	bölcész3	F	Ukrainian studies
ügynyiteli	bölcész1	F	office management
ütőhangszertanár, kamaraművész	művészeti	F	percussion teacher and performer of chamber music
üzleti kommunikáció	gazdasági	F	business communication
vadgazda mérnöki	agrár	F	wildlife management engineering
vágó	művészeti	F	film editor
vállalkozásszervező	gazdasági	F	enterprise management*
vállalkozó-menedzser	gazdasági	F	entrepreneurial management
vámigazgatási	rendvédelmi*	F	customs administration
vegyész-fizikus laboratóriumi operátor	természettudományi	F	chemistry-physics laboratory operator
vegyésmérnöki	műszaki	F	chemical engineering
vendéglátó és szálloda	gazdasági	F	catering and hotel management
vendéglátó-szállodai közgazdász tanári	gazdasági	F	vocational teacher of catering and hotel management
védőnő	egészségügyi	F	district nurse
villamosmérnöki	műszaki	F	electrical engineering
vizuális kommunikáció tanár	művészeti	F	teacher of visual communication
zeneelmélet-solfézstanár, karvezetés	művészeti	F	music theory and solfeggio teacher, choir conducting
zongoratanár, kamaraművész	művészeti	F	piano teacher and performer of chamber music

*Módosítva: 2004. június 15-én

Átdolgozott 6. számú melléklet

Utolsó javítás: 2004. 06. 21.

**A felsőoktatásban gyakran használt kifejezések angol megfeleltetései
(6. számú melléklet)****Szervezeti kifejezések**

akadémiai kutatócsoport	research team of the Hungarian Academy of Sciences
alapítványi főiskola	foundation college
állami egyetem	state university
állami főiskola	state college
államilag elismert egyetem	state recognised university
államilag elismert főiskola	state recognised college
államilag finanszírozott hallgató	state-funded student
államilag finanszírozott képzés	state-funded training
dékáni hivatal	dean's office
egyetem	university
egyetemi kar	university faculty
egyházi egyetem	church university
egyházi főiskola	church college
főiskola	college, higher education college
főiskolai kar	college faculty
intézet	institute
kar	faculty
költségtérítéses hallgató	fee-paying student
költségtérítéses képzés	fee-paying training
magán főiskola	private college
tanszék	department
tanszékcsoport	school, division
tanulmányi osztály	registrar's department

Vezetői funkciók, beosztások

Vezetői funkciók

címzetes egyetemi docens	honorary associate professor
címzetes főiskolai tanár	honorary college professor
dékán	dean
dékánhelyettes	vice dean
dékáni hivatalvezető	head of dean's office
egyetemi rektor	rector
főigazgató	director-general (of college), head of college*
főigazgató-helyettes	deputy head of college*
főiskolai rektor	rector (of college)
intézetigazgató	director of institute
kari főigazgató	head of faculty
kari főigazgató-helyettes	deputy head of faculty
rektor	rector
rektorhelyettes	vice rector
tanszékvezető	head of department
tanszékvezető egyetemi docens	associate professor and head of department
tanszékvezető egyetemi tanár	professor and head of department
tanszékvezető-helyettes	deputy head of department
tanulmányi osztályvezető	academic registrar

Beosztások

egyetemi adjunktus	senior lecturer
egyetemi docens	associate professor
egyetemi tanár	professor
egyetemi tanársegéd	assistant lecturer
emeritus professzor	professor emeritus

* Módosítva: 2004. június 15-én

főiskolai adjunktus	college senior lecturer
főiskolai docens	college associate professor
főiskolai tanár	college professor
főiskolai tanársegéd	college assistant lecturer
magántanár	private professor
meghívott előadó	visiting lecturer
tanszéki mérnök	technical assistant
tudományos főmunkatárs	senior research fellow
tudományos munkatárs	research fellow
tudományos segédmunkatárs	assistant research fellow
tudományos tanácsadó	scientific advisor

A képzéssel kapcsolatos kifejezések

abszolutórium (végbizonyítvány)	pre-degree certificate stating that all course-units have been completed
akkreditáció	accreditation
alapvizsga	preliminary exam (after two years of studies), basic level examination*
államilag elismert nyelvvizsga	state-accredited language exam
államilag elismert szaknyelvi vizsga	state-accredited specialist language exam
alternáló képzés	sandwich course
diploma hangverseny	finals concert
diplomamunka	degree thesis
diplomatervezés	degree project
diplomavédés	thesis defence
doktori képzés (PhD)	doctorate course (PhD)
egyéni hallgatói munkaóra	individual study hour
egyetemi oklevél	diploma with university degree
egyetemi szak	university level programme
egyetemi szintű alapképzés	training leading to university degree
egyetemi végzettség	university degree
egyszakos tanárképzés	single-subject teacher training
első alapképzés	first undergraduate course
érettségi vizsga	secondary school-leaving exam
érettségi bizonyítvány	secondary school leaving certificate
esti tagozat, esti tagozatos képzés	evening training (part time training)

* Módosítva: 2004. június 15-én

felsőfokú szakképzés	higher-level vocational training
félév	term
félüzemi gyakorlat	pilot plant practice
főbb tanulmányi területek	main fields of study
főiskolai oklevél	diploma with college degree
főiskolai részképzés	study in another HEI (during college course)
főiskolai szak	college level programme
főiskolai szintű alapképzés	training leading to college degree
főiskolai végzettség	college degree
főszakirány	main specialisation
főtárgy	main subject
gyakorlati foglalkozás	practical course
gyakorlati jegy	term mark
ismételt vizsga	repeat exam
írásbeli vizsga	written exam
képesítési követelmények	qualification requirements
képzési idő	length of programme
kétszakos tanárképzés	two subject teacher training
kiegészítő alapképzés	course supplementing college degree to university degree
kihelyezett gyakorlat	off-site practice
kihelyezett képzés	off-site training
kontaktóra	contact hour
kötelező tantárgy	obligatory course-unit
kötelezően választható tantárgy	elective course-unit
közös képzés	joint training
kreditrendszerű képzés	credit-based education
külföldi részképzés	study abroad
laboratóriumi gyakorlat	laboratory practice
levelező tagozat, levelező tagozatos képzés	correspondence training (part time training)
mellékszakirány	subsidiary specialisation
mesterképzés (DLA)	Doctor of Liberal Arts course
modul	module
műhelygyakorlat	workshop practice
műveltségterület	specialisation
nappali tagozat, nappali tagozatos képzés	full time training
nyelvvizsga	language exam
oklevél	diploma, degree certificate

oklevél minősítése	qualification of diploma
önálló laboratórium	individual laboratory practice
párhuzamos képzés	simultaneous undergraduate studies in two programmes
részképzés	study in another HEI
specializáció	specialisation
szabadon választható tantárgy	optional course-unit
szak	programme
szakdolgozat	degree thesis
szakdolgozatvédelem	degree thesis defence
szakirány	specialisation
szakirányú továbbképzés	postgraduate specialist training course
szakképzettség	qualifications
szaknyelvi vizsga	language exam for special purposes*
székhelyen kívüli képzés	off-site course
szendvicsképzés	sandwich course
szigorlat	comprehensive exam
szóbeli vizsga	oral exam
tanítási gyakorlat	teaching practice
tantárgy	course-unit, subject*
tantárgy kurzus	course unit actually offered in a term
tanterv	curriculum
távoktatásos képzés	distant learning course
termelési gyakorlat	industrial practice
trimeszter (a tanév egyharmada)	trimester
tudományág	branch of science
tudományterület	discipline of science
vizsga (kollokvium)	exam
vizsgajegy	exam mark
zárótanítás	observed lesson (for teaching practice assessment)
záróvizsga	final exam
záróvizsga eredménye	final exam result

*Módosítva: 2004. június 15-én

Az ismeretek értékelése

osztályzatok:	marks:
jeles (5)	excellent (5)
jó (4)	good (4)
közepes (3)	satisfactory (3)
elégséges (2)	pass (2)
elégtelen (1)	fail (1)
aláírás minősítéssel	teacher's signature (indicating the fulfilment of the term requirements of a course-unit):
jól megfelelt (5)	excellent(5)
megfelelt (3)	average (3)
nem felelt meg (1)	unsatisfactory (1)

Címek, fokozatok

állatorvos doktor	doctor of Veterinary Medicine (DVM); dr. vet.
egyetemi doktor (a korábbi kisdoktori fokozat)	dr. univ.
fogorvos doktor	doctor of Dentistry; dr. med. dent.
habilitáció	habilitation
habilitált	teacher with habilitation (Habil.)
jogász doktor	doctor of Laws (LLD); dr. jur.
orvos doktor	doctor of Medicine (MD); dr. med.
doktori (PhD) fokozat	Doctor of Philosophy (PhD)
mester (DLA) fokozat	Doctor of Liberal Arts (DLA)
tudományok doktora (az MTA doktora)	Doctor of Science (DSc)
tudományok kandidátusa	candidate of sciences (an earlier scientific qualification before the introduction of Ph.D. degree)

Személynevek írása

A személynevek írásában az asszonynevek angol megfelelőjének használata jelenthet problémát. A baloldali oszlopban Kovács Péterné, született Kiss Mária nevének lehetséges magyar változatait tüntettük fel. A jobboldalon először az angol gyakorlatban leginkább használt két alak szerepel, de további változatok is elképzelhetők.

Dr. Kovács Péterné Dr. Kovács Péterné Kiss Mária Dr. Kovácsné Kiss Mária Dr. Kovácsné Dr. Kiss Mária Dr. Kovács Mária Dr. Kiss Mária	Dr. Mrs. Mária Kovács Dr. Mária Kiss Mrs. Péter Kovács, PhD Mrs. Péter Kovács, born Maria Kiss, PhD Mrs. Maria Kovács-Kiss Maria Kiss, PhD

Utólag csatolt 7. számú melléklet**Hitéleti szakok listája magyarul és angolul
(7. számú melléklet)****Egyetemi szakok**

alapképzési szak neve magyarul	szakmacsoportja	szintje	a szak neve angolul
hittanár	hitéleti	E	teacher of (catholic, reformed,...) religion
kánonjogász	hitéleti	E	canon law
rabbi	hitéleti	E	rabbi
teológia	hitéleti	E	theology
vallástanár	hitéleti	E	theacher of religious studies

Főiskolai szakok

alapképzési szak neve magyarul	szakmacsoportja	szintje	a szak neve angolul
bibliaoktató	hitéleti	F	teacher of the Bible
buddhista tanító	hitéleti	F	teacher of buddhism
diakónus	hitéleti	F	reformed deacon
hitoktató	hitéleti	F	teacher of religious education
hittanár	hitéleti	F	teacher of (catholic, reformed,...) religion
hittanár-nevelő	hitéleti	F	teacher of religious education
judaisztika tanár	hitéleti	F	teacher of judaism
kántor	hitéleti	F	(catholic, reformed,...) cantor
lelkipásztori munkatárs	hitéleti	F	(catholic, reformed,...) minister
liturgiátörténet	hitéleti	F	history of liturgy
teológia	hitéleti	F	theology
zsidó közösségszervező	hitéleti	F	Jewish social worker
zsidó művelődéstörténet	hitéleti	F	history of Jewish culture

